

Ångest och oro

- både vid spridd och botad cancer

TEXT // CHRISTEL HEDMAN

Ångest och oro är välkända symtom vid avancerad cancersjukdom, men det är inte lika känt att patienter som är botade från sin cancersjukdom också lider av oro och ångest. Denna oro kan vara kopplad till den tidigare sjukdomen, rädsla för återfall och rädsla för andra cancersjukdomar.

TYREOIDEACANCER, cancer i sköldkörteln, är en relativt ovanlig diagnos men en av de snabbast ökande cancersjukdomarna. Den skiljer sig från andra cancersjukdomar på flera sätt. Medelåldern vid insjuknande är cirka 50 år, alltså betydligt lägre än för många andra cancersjukdomar. Därtill är prognosen god med en totalöverlevnad på >90 procent efter tio år. Då många patienter lever länge med sin diagnos utgör den hälsorelaterade livskvaliteten en viktig faktor för patienternas välbefinnande. Trots den goda prognosen har hälften av patienterna oro för återfall >14 år efter diagnos och denna oro påverkar livskvaliteten negativt.

Som det sista delarbetet i min avhandling "Livskvalitet vid tyreoidcancer" genomfördes en kvalitativ studie där 21 patienter med tyreoidcancer intervjuades. Syftet var att få en bred uppfattning av hur det är att leva med diagnosen tyreoidcancer. De patienter som inkluderades var både män och kvinnor i olika åldrar, varierande utbildningsgrad och patienter med både spridd sjukdom, tidigare recidiv och friska patienter.

De flesta patienterna i studien, oberoende av ålder, kön och sjukdomsstadium, upplevde ångest. Denna ångest var relaterad till oro för återfall och ångesten ökade i samband med återbesök. De flesta hade olika strategier för att minska ångesten. Det vardagliga livet med arbete och barn hjälpte dem att inte tänka på sin cancersjukdom. Bra och fullständig information om sjukdomen och dess behandling gav patienterna en känsla av kontroll och hjälpte dem att bearbeta sin sjukdom.

DESSA RESULTAT KAN vara viktiga för att förstå att oro och ångest inte enbart är kopplade till en progredierande cancersjukdom, utan att alla patienter som har eller haft en cancersjukdom riskerar att drabbas.

Med tanke på den ökande cancerincidensen, och framförallt ökningen av patienter som lever med sin cancersjukdom i och med den förbättrade prognosen, är dessa resultat betydelsefulla. Det psykosociala omhändertagandet och ett individualiserat omhändertagande i alla skeden av en cancersjukdom är av största vikt.

Referenslista

- Hedman C, Djarv T, Strang P, Lundgren CI. Determinants of long-term quality of life in patients with differentiated thyroid carcinoma - a population-based cohort study in Sweden. *Acta Oncol.* 2016;55: 365-369.
- Hedman C, Strang P, Djarv T, Widberg I, Lundgren CI. Anxiety and fear of recurrence despite a good prognosis: an interview study with differentiated thyroid cancer patients. *Thyroid.* 2017.
- Länk till avhandlingen: https://openarchive.ki.se/xmlui/bitstream/handle/10616/46055/Thesis_Christel_Hedman.pdf?sequence=1&isAllowed=y&_ga=2.90810842.1187436554.1515008380-1668588327.1512660905

Christel Hedman

Överläkare, med. dr. Stockholms Sjukhem